

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 21.5.2025
C(2025) 3066 final

KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) .../...

av den 21.5.2025

om ändring av rådets förordning (EU) 2019/125 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL DEN DELEGERADE AKTEN

Målet med förordning (EU) 2019/125 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning¹ (förordningen) är att förhindra å ena sidan dödsstraff, å andra sidan tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning i tredjeländer.

I bestämmelserna görs åtskillnad mellan

– varor vars användning i sig innebär en kränkning och vilka inte bör handlas med alls (bilaga II), och

– varor som kan ha legitima användningsområden, såsom utrustning för brottsbekämpning (bilaga III) eller varor för terapeutiska användningsområden (bilaga IV).

Handel med varor som förtecknas i bilagorna III och IV ska vara föremål för effektiva kontroller när de exporteras från eller transiteras genom Europeiska unionen eller levereras till ett tredjeländ som ett resultat av förmedlingstjänster eller tekniskt bistånd.

Förordningen har utformats som ett ”levande instrument” och innehåller mekanismer som gör det möjligt för Europaparlamentet, rådet och kommissionen att kollektivt reagera på förändringar på den internationella marknadsplatsen för säkerhetsprodukter och i hur brottsbekämpningsutrustning används och missbrukas samt hantera den tekniska utvecklingen inom handeln.

Den förteckning över varor som beskrivs i förordningen måste hållas uppdaterad för att å ena sidan kunna svara mot förändringar på den internationella säkerhetsmarknaden, där teknisk utveckling och marknadsutveckling ofta förekommer, samt å andra sidan förändringar i hur brottsbekämpningsutrustning används och eventuell felaktig användning, vilket noterades i kommissionens översynsrapport 2020². För att förordningen fortsatt ska vara ändamålsenlig måste den även svara mot nya trender och nya utmaningar som observerats under de senaste åren vad gäller tortyr utan frihetsberövande och misshandel i samband med förtryck av fredliga protester. Under de senaste åren har så kallade mindre dödliga vapen, däribland pepparsprej, vattenkanoner och gummikulor, rutinmässigt missbrukats av brottsbekämpande myndigheter i vissa länder för att undertrycka olikartade och tysta fredliga protester, och det har bidragit till att ett allt större antal personer skadas allvarligt eller dödas. Personer som protesterar i vissa delar av världen utsätts i allt högre grad för övervåld och olaglig eller onödigt våldsanvändning³.

Den nuvarande förteckningen över varor uppdaterades senast genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2134 av den 23 november 2016 om ändring av rådets förordning (EG) nr 1236/2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning⁴.

Denna delegerade akt innehåller ändringar av förteckningen över varor som beskrivs i bilagorna II och III. Bilaga II omfattar varor som inte har något annat *praktiskt*

–

¹ EUT L 30, 31.1.2019, s. 1. Efter att rådets förordning (EG) nr 1236/2005 av den 27 juni 2005 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (EUT L 200, 30.7.2005, s. 1) hade ändrats flera gånger kodifierades den som förordning (EU) 2019/125.

² COM(2020) 343 final, 30.7.2020.

³ <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2022/07/protect-the-protest/>.

⁴ EUT L 338, 13.12.2016, s. 1.

användningsområde än dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Bilaga III omfattar varor som *kan* användas för tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning:

Varor som främst används för brottsbekämpning.

Varor där det, med tanke på deras utformning och tekniska egenskaper, finns en betydande risk för att de används för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Enligt den delegerade akten förbjuds vapen, anordningar och utrustning för spridning av oskadliggörande eller irriterande kemiska ämnen samt vissa besläktade ämnen och besläktad ammunition som inte är lämpliga för användning av brottsbekämpande myndigheter i syfte att begränsa människors rörelsefrihet eller vid upploppskontroll eller självförsvar. Enligt den delegerade akten förbjuds även varor som är förenade med en så hög risk för att smärta eller skada tillfogas att det kan likställas med tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Ändringarna bygger främst på slutsatserna i kommissionens rapport från 2020 när det gäller de varor som omfattas⁵, arbetet i kommissionens informella expertgrupp för genomförandet av förordningen, rapporter från FN:s särskilda rapportör om tortyr⁶ och från organisationer som arbetar med skydd av mänskliga rättigheter samt relevanta internationella normer på detta område⁷. T.ex. förbjuder FN:s enhetliga minimiregler för behandling av fångar (som reviderades 2015 och kallas Nelson Mandela-reglerna) användning av tvångsmedel som till sin natur är förnedrande eller orsakar smärta, eftersom de inte tjänar något legitimt brottsbekämpande ändamål som inte kan uppnås med hand- eller fotfängsel av standardtyp, och detta förklarar varför kedjor som är avsedda att kedja samman flera människor (som tidigare var upptagna i bilaga III) har tagits med i bilaga II.

2. SAMRÅD SOM FÖREGÅTT ANTAGANDET AV AKTEN

I artikel 29.4 i förordningen anges följande: ”Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning”⁸.

I skäl 46 i förordningen anges att ”[d]et är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning”.

I skäl 48 i förordningen anges även att ”[o]m kommissionen beslutar att höra gruppen när den förbereder delegerade akter bör detta ske i enlighet med de principer som fastställs i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning”.

-

⁵ COM(2020) 343 final, 30.7.2020.

⁶ FN:s särskilda rapportör om tortyr, *Extra-custodial use of force and the prohibition of torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment...*, UN.doc A/72/178, 20 juli 2017: All användning av våld utan frihetsberövande som inte har ett lagligt syfte (lagenlighet), inte är nödvändig för att uppnå ett lagligt syfte (nödvändighet) eller ger upphov till orimlig skada i förhållande till syftet (proportionalitet) strider mot etablerade internationella rättsliga principer som reglerar användning av våld bland tjänstemän inom brottsbekämpning och är att likställas med grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

⁷ FN:s enhetliga minimiregler för behandling av fångar (Nelson Mandela-reglerna), OHCHR, *Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement* eller *UN Manual on the Effective Investigation and Documentation of Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (The Istanbul Protocol)*.

⁸ [EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.](#)

Genom samordningsgruppen mot tortyr har omfattande, månadslånga samråd hållits med medlemsstaternas regeringsexperter i samband med utarbetandet av denna delegerade akt, däribland under mötena den 23 november 2023, den 6 juni 2024 och den 5 december 2024.

Utkastet till delegerad akt offentliggjordes för återkoppling från berörda parter mellan den 5 mars 2025 och den 2 april 2025.

Kommissionen mottog sammanlagt sex bidrag: tre av dessa kom från privatpersoner, två från icke-statliga organisationer och ett från ett företag.

Återkopplingen var generellt sett positiv. Kommissionen har noterat bidragen från icke-statliga organisationer, som uttrycker stöd för kommissionens initiativ, samt förslagen om att stärka förordningens tillämpningsområde, vilket kommer att undersökas i den kommande rapporten om översynen av förordningen mot tortyr. Kommissionen har även noterat och behandlat företagets synpunkter rörande en vara i bilaga III.

3. DEN DELEGERADE AKTENS RÄTTSLIGA ASPEKTER

I artikel 24 i förordningen fastställs att ”[k]ommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 29, för att ändra bilagorna I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII och IX” till förordningen.

KOMMISSIONENS DELEGERADE FÖRORDNING (EU) .../...

av den 21.5.2025

om ändring av rådets förordning (EU) 2019/125 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/125 av den 16 januari 2019 om handel med vissa varor som kan användas till dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning¹, särskilt artikel 24 första stycket, och

av följande skäl:

- (1) Enligt förordning (EU) 2019/125 ska all export, import och transitering av varor som anges i bilaga II förbjudas, oberoende av varornas ursprung. Bilaga II omfattar varor som inte har något annat praktiskt användningsområde än dödsstraff, tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.
- (2) Enligt förordning (EU) 2019/125 ska tillstånd krävas för all export av varor som anges i bilaga III, oberoende av varornas ursprung. Bilaga III omfattar varor som kan användas för tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, närmare bestämt varor som främst används för brottsbekämpning och varor där det, med tanke på deras utformning och tekniska egenskaper, finns en betydande risk för att de används för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.
- (3) Förteckningen över varor i bilagorna II och III till förordning (EU) 2019/125 måste hållas uppdaterad för att svara mot förändringar på den internationella säkerhetsmarknaden, där teknisk utveckling och marknadsutveckling ofta förekommer, och förändringar i hur brottsbekämpningsutrustning används och eventuell felaktig användning. Bilagorna II och III till förordning (EU) 2019/125 bör därför ändras. För att underlätta för behöriga myndigheter och ekonomiska aktörer att ta del av texterna bör bilagorna II och III till förordningen ersättas.
- (4) Genom artikel 24 i förordning (EU) 2019/125 ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 29 för att ändra bilagorna till förordningen.
- (5) Förordning (EU) 2019/125 bör därför ändras i enlighet med detta.

-

¹ EUT L 30, 31.1.2019, s. 1.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Bilaga II till förordning (EU) 2019/125 ska ersättas med texten i bilaga I till den här förordningen.

Bilaga III till förordning (EU) 2019/125 ska ersättas med texten i bilaga II till den här förordningen.

Artikel 2

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den 21.5.2025

På kommissionens vägnar
Ordförande
Ursula VON DER LEYEN